

Any XI Núm 393
 ARIA 20 Maig 1927.

DEU I PATRIA

PREUS
 Artà, i comarca any 4 Ptas.
 A fora id 6 »
 Extranjer id 10 »

Temps de primavera gentil

11

Benvingut sia el mes de maig, el mes de les flors, el mes de Maria... Maig florit, símbol de la joventut rosada i purpúrea que se menja el cor i la mirada, més que el juny amb sa cabellera d'espigues rosses, més que l'agost amb ses festes populars i amb la cistella estibada de fruites, més que el setembre que fa madurar la joiosa sang del raïm, més que la tardor amb ses nesples coronades i codonys estufats de galtes, com àngels barrocs.

Dins tot el cicle de les festivitats de la Mare de Deu que esmalten amb fulgor d'or i perdria el calendari esglesiàstic, el mes de Maria sembla que n'és el punt central i principal, puix que és tot un mes que l'església li consagra, i s'és escullit el millor del any. Ara tot ens incita a honorar Nostra Dona; durant aquest mes en que la naturalesa és com un temple arreat amb ses gales millors per fer un mes de Maria. Els altars són els puigs i serralades on hi té Santuaris la Mare de Deu, la volta del firmament, com un immens càlser trabucat n'és la cúpula, l'escolania són els aucells qui no paren de treure cançons d'amor, els encensers les flors esbadellades, les alfombres i les catifes són la flonja verdor de l'erba i dels sembrats, i, finalment, l'ufanor i l'esponera de les muntanyes amb sos redols de gatoses corbates d'una plaça d'or semblen els domassos amb franges daurades. I totes les coses serveixen per endiumenjar aquest pacífic temple natural. L'auonar que ara acompanya els nostres passeigs a la vora

dels camins, l'enra qui rast els marges amb son tapís i s'entortolliga als arbres, i, fins i tot, les alzines rígides que tornen amoroses i s'enfloquen de groc la negra cabellera.

Ara, doncs, és hora de cantar i glorificar la Mare de Deu ara és el bon temps el temps acceptable el temps; de salut i de santificació, ara que cada dia reb en audiència els seus devots i escolta llurs pregàries amb orelleta benévola. I el poble que hi sap, no hi fa falta an el mes de Maria on l'oració mental i vocal, la Poesia i la Música se donen un abràs. Quin gust de seguir aquelles belles meditacions i de sentir brollar de la boca pura dels infants i de la boca perfumada de les donzelles aquelles melodies tan regalades, aquells mots de la Lletania lauretana tan saborosos; rosa mística, torre iverina casa d'or, estel del matí, vas i signe de devoció; repetint sempre, després de cadascun, la mateixa tornada: «Pregau per nosaltres.» Si, que pregui i que intercedesca per nosaltres. Ella és l'única que hi pot intercedir i pregar amb vertadera eficàcia, posat que és l'única que fou neta de pecat. Car tots foren engolits dins l'universal naufragi i just ella en fou exempta, només davant ella s'aturà el torrent impetuós d'immundícia que surt del pecat original, just ella ha passat a peu aixut el mar roig i turbulent d'aquesta vida, just ella no s'encengué amb la febre del pecat, ni se cremà dins el forn de l'impura Babilònia, just ella atrevesà els camins d'aquest món sense aplegar-ne

la pols i sollar-se amb el fang. Ella sempre fou blanca i pura com un glop de llet, com el liri de les afraus, com la llum del dia, com les congestes del Líban.

Tot fent camí per l'ample pau d'un oliverar, no heu vistes aquelles soques corcades i buides, retorsudes horriblement, com Pro nets encadenats, elaborant amb dolor de part, l'oli suau que ens serveix d'aliment, que ungeix el front dels monarques i clou les ferides, no heu vistes, dir, aquelles soques deformades de llebreria secular? Doncs haureu vist moltes vegades que d'aquelles ruïnes d'arbre, d'aquells munts de llenya cremadissa, amb qualque retxa verdaperon hi puja la saba penosament se n'aixeca un tany de verdor, llis i suau, amb un plomall de fulles joves qui contrasta amb la soca monstruosa i deforme i és un crit d'alegria damunt la tristor de la vellesa decrepita.

De semblant manera, del tronc podrit de la rasa humana mig partit pel llamp de la sentència divina fulminada contra els nostres primògenitors, ple de malura, corcat pels vicis i les malalties, fruit maleït de la llavor malaltida del pecat original d'aquest tronc en brostà un ram fullat, florit i fruitat, la vara de Jessé, la Verge Maria, la qual, tenguent dins les seues venes la nostra mateixa sang, no hi té el pecat nostre innocent en mig d'un món d'iniquitats, glòria de la Santa Mare església, alegria desos de vots, honor del poble cristià.

Per aixó és l'única que amb verdadera eficàcia, pot intercedir per nosaltres, perquè és l'única immaculada i neta de pecat

DE FORA

MADRINES DE GUERRA

Alguns soldats d'Àfrica nos supliquen que fassem avinent demuni-
Llevant el seu desig de trobar Madri-
nes de guerra. Aquests soldats són:
Jaume Nebot—Jaume Rossinyol—Llo-
rens Tous Moli—Juan Capó—Barto-
meu Boscana—Bartomeu Simonet,
Gaspar Guerrero—Juan Miquel. Tots
de la Companyia Expedicionària de
Mahó nº 63. Larache. Queden com-
placuts.

DIA ESPANYOL.

Els espanyols residents a Mulhou-
se (France) organisaren un esplèndid
convit el dia 17 per festejar el XXV
aniversari de la Coronació del Rei.
Entre els organitzadors hi veim tres
mallorquins, un d'ells artanenc, D. An-
toni Cursach, D. Nicolau Alemany i
D. Pere Pons.

CONCURS MUSICAL

Hem rebut el Cartell de 1927 de la
Fundació Concepció Rabell. Hei ha
dos premis de 1000 pts. Un per la mil-
lor col·lecció de 4 cançons populars
catalanes per a cor mixte i l'altre per
la millor col·lecció de cançons ori-
ginals (6 al menys) a una veu i acompanyament de piano, sobre text català.
Terme d'admissió, 15 de febrer de 1928.

NOCE S DE PLATI DE
Mn COLLELL

A la Ciutat de Vich hi ha una de
les figures més venerables de tot el
renaixement català. Aquest és el Ca-
nonge i Mestre En Gai Saber Mn. Jau-
me Collell, Director de la «Gazeta de
Vich» al qual en aquests dies li ret
homenatge tota Catalunya amb mo-
tiu de complir-se els 70 anys de sa vida
periodística.

An aquest homenatge tan ben ma-
rescut s'adhereix coralmant la Redac-
ció de Llevant.

SUSCIRPCIÓ

per regalar a D. Lluís Pascual
Gonzalez les insignies de la Creu de
Beneficència 1ª. classe amb distintiu
negre i blanc:

Suma anterior	592 00
D. Bartoméu Lliteras Sureda de Cádiz	15'00
D. Antoni Blanes Mestre	5'00
D. Bartoméu Lliteras Ginard	5'00
Total	617'00

Religioses

PARROQUIA

El dia 29 se farà amb tota solemni-
tat la Conclusió del mes de Maria,
amb Comunió General, Ofici i ei de-
capvespre la processó acostumada.

CONVENT

Diumenge qui vé heu ha la Comu-
nió Gener al pels Terciaris.

DE CANOSTRA

DEL TEMPS

De les pluges qu'assaonaren els
nostres camps i que per cert re-
vivaren ferm els sembrats ja en
parlarem en el darrer número.
Posteriorment ha fets bons dies,
fora dels tres primers d'aquesta
setmana que són estats molt pe-
sats per sa gran humitat.

AGRICOLES

La saó darrera pareix que de-
gué caure de profit als sembrats
principalment als blats, que han
csbrada molta esponera i ver-
dor i mostren unes espigues de
caixa grossa, que si poden gra-
nar be, donarán moltíssim més
compte del que s'esperava. Les
faves no hi arribaren ja a temps;
están totes arreballades i a re-
dols així mateix retrán. Les met-
les sembla ja no poder tenir
contratemp i n'hi haurà una
mitja anyada. De parella en les
oliveres n'ha sortida molta. Si
pot passar un bon juny els page-
sos d'olivar alsarán s'uy.

ESTAT SANITARI

Segueix pitjorant la epidé-
mia de rosa. De cada dia s'en a-
jeuen més; ataca també a grans
i lo pitjor és que com més va
més víctimes ocasiona.

NINS MORTS DE ROSA

Ademés dels nins morts ja re-
senyats en el darrer número,
devem fer menció d'un ninet

fill d'en Miquel Porret que va
morir dia 12.

El dia 16 en moriren dos. En
Bartomeu Esteva de cinc anys,
de l'amon, Gabriel Esteva (a
Metlerá, retgidor del nostre A-
juntament i un de dos anys, fiy
d'en Juan Riera de Na Bugura)

El dia 17, a les tres de la mati-
nada morí també el nin Josep
Massanet, fiy d'en Pep Trabay i
de Na Catalina Fuya dels Cua-
tre Cantons a l'edat de tres anys.

Dia 18 també s'en anà al cel
una nina e cinc anys fia d'en
Mondoy del carrer de Sant Fran-
cisc.

Dia 19 han mort, nna nina de sis
anys fia d'en Garbelli Na Car-
bonera i un niu de sis anys fill
d'en Gafarró de Sa Colonia.

Que les vejem tots en el cel i a
tots sos respectius pares i demás
família les enviam el nostro
més sentit condol i que Deu fa-
ssi que prompte passi si convé
aquesta epidèmia que tantes fa-
mílies deixa dins el desconsol.

NAIXENSA

L'amo'n Miquel Payeras ha
vist augmentada sa família amb
una nineta que li nasqué dia 3
i que fonc batiada amb el nom
de Catalina. Deu li conservi si
convé.

DESGRACIA

El ninet Rafel Blanes Aimar
fiy del metge i bon amic D Rafel
Q. Blanes, voltava la plassa del
Conquistador en bixicleta i pe-
gant a una pedra caigué amb
tan mala sort que'l cap del ma-
nillar li obrí una ferida tal en
la cuixa que li hagueren de do-
nar set punts de sutura. Sentim
la desgracia i li desitjam pronta
curació.

BENVENGUTS

De Porto-Rico arribaren D. Antoni
Esteva (a) de Ses Terres amb la seva
família i D. Bartomeu Riera Ginard
(a) Potell en companyia de son germà
Sien ben arribats.

SOBRA D'ORIGINALS

Per falta d'espai deixam de publi-
car alguns articles rebuts i altres no-
tícies que tenen espera.

Per tant, és cosa molt digna molt justa i encara molt saludable que durant el més de les flors se congregui el poble al bell entorn dels altars de Maria, i s'esforcei en cantar les seues lloances que mai seràn abastament, car, per dir-les totes, cent llengües de ferro no bastarien: tanta és l'excelsitud d'aquesta Verge i Mare, filla de son fill, més alta i més humil que totes les criatures, o, per dir-ho amb les mateixes paraules del Dante:

Virgine madre, figlia del tuo figlio.

umlle ed alta piu che creatura.

Ara és l'hora propícia per demanar que fassa indulgent el cel de bronze i ens otorgui la mercé d'una pluja (1) llarga i profitosa, que allunyi el rovell dels sembrats, que ens doni una anyada plena i s'umplin a vessar les sitges i graners, que guardi la parella de les oliveres, que espletin els horts i arbrer fruiters, que aboqui damunt el nostre poble l'abundància de la pau.

FELIX

(1) - Aquest article fou escrit dies abans de la pluja de la passada desen-

Celebrant les Noces de plata de S. M. el Rei

La nostra vila s'és associada també al jubileu que ha celebrat l'Espanya tota amb motiu de complir-se el XXV aniversari de la coronació de S. M. El Rei Don Anfós XIII.

El passat diumenge dia 15 a les dotze del matí en la Parròquia s'hi cantà un Te Deum amb Exposició de Nostre Amo. El Rt. Sr. Rector ho havia anunciat desde la trona i a ell heu assistit el Magnífic Ajuntament, empleats municipals i del Estat, guardia civil i bastanta gent.

Dia 16 a vespre, a la Casa de la Vila s'hi tengué una reunió de les persones de més relleu de la població, previament convocada pel Sr Batle D. Antonio Cano, el qual en un brillant parlament exposà l'objecte, qu'era demanar la col·laboració de tots per celebrar dignament la fausta fetxa que tota Espanya se preparava a celebrar. Donà instruccions sobre la forma que creia convenient dar a tal homenatge i per la recolecció de firmes. Tengué frases d'agraïment per tots els assistents i recabà el parer de tots per si cap nova idea li poguessin suggerir els assistents, com també exposà la manera com podria el veïndari contribuir a la subscripció oberta per iniciativa de S. M. per aixecar una Ciutat Universitària i un Hospital Clínic.

Digué que fent-se seua una idea expressada per un amic, proposaria aquell mateix vespre al Ajuntament, reunit apostat, el

donar a la gran via en construcció a na Batlesa, el nom de *Avenida de Alfonso XIII*.

Se rebé amb grans aplaudiments son entusiaste discurs i tots els presents oferiren la seua col·laboració per la recaptació de firmes i diners, especialment D. Rafael Quetglas qui proposà se fes una làpida artística commemorativa de tal fetxa per posar a la paret del expressat carrer, i fins brindà gratuïtament els seus servicis per dissenyar-la, demanant que al inaugurar la s'organisàs un festival.

Efectivament l'Ajuntament prengué l'acord proposat.

El dia 17, diferents comissions sortiren a captar les firmes del poble entre les persones que per son treball no poguessin anar a la Consistorial a expressar la seva adhesió al homenatge popular que se tributa al Monarca. Foren alguns milenars les firmes estampades en els plecs oberts, els quals foren tramesos al Governador Civil de Palma,

En els balcons dels edificis públics i societats heu brillava la bandera espanyola i el vespre a les 10 la música va fer una volta pels carrers anant a acabar a la Sala, lo qual va fer que hi hagués animació.

D'aquesta manera Artá s'uní a les festes organitzades per la Real Gala del dia 17.

Secció consultativa

DE TU A TU

3— J.A. (Palma) Què opina V. de la costumbre de dar uno o dos dedos en vez de dar la manopar a saludar? A entrar en una casa donde, además de los dueños, hay muchas otras personas, debe saludarse y dar la mano a todos?

A la 1ª pregunta: Que es más correcto dar la mano, prescindiendo de esta e cono-la o ahorro de afecto.

A la 2ª Que con las otras personas se cumple con un saludo general.

4— M. R. J. Cuando un amigo solicita de otro que le presente en casa de un tercero, necesita el consentimiento de éste para efectuar la presentación?

Evidentemente que sí.

5— B.A. Su consulta, por referirse a política local, se remite al Director de Llevant para que le dé el curso correspondiente.

6— Plinio: Dice el art. 1582. Cuando el arrendatario de una casa, o de parte de ella, destinada a habitación de una familia, o de una tienda, o almacén o establecimiento industrial, arrienda también los muebles, el arrendamiento de éstos se entenderá por el tiempo que dure el de la finca arrendada.

Creo con esto contestada su consulta.

Victor de Font Cuberta.

Contemplant una flor

¡Oh sorprenent visió!

¡E stel caigui del cel!

Dins nostra opacitat mira com brilla.

Tremola sa tenró,

dins l'hostilitat cruel

de l'ambient; sa virginitat perilla

¿Tocar-la gosarás?

Mira-la reverent:

d'un gran Senyor és joia sobirana.

Es de puríssim glas

un artístic fragment

de fàbrica remota, sobrehumana.

¿I aquest enginy subtil,

aquest esforç intens

de sàbia i suau exquisitesa,

perque innocent i humil,

podrà, essent tan inmens,

ser víctima d'impúdica vilesa?

¿I tot s'haurà acabat?

¿Res abans ni a la fi?

¿Un somni incomprensible, una quimera?

¿Vana és la realitat?

¿No ha complert un destí? ...

¿Sí... almenys el de atreure'm a alta esfera

REGISTRE

MATRIMONIS

Dia 10—Maig—Gabriel Ferrer Salas (a) Canet amb Maria Petra Maria Massanet (a) de Sa Tafona, fadrins.

Dia 12—Pere Bonnin Aguiló (a) Guixó, amb Maria Flaquer Llinás (a) Mangola.

NAIXEMENTS

Abril

Dia 29 Antoni Sureda Estelrich den Tomeu Tarrassa de Na Tora.

Maig

Dia 3 Catalina Payeras Llinás fiya d'en Miquel Payeras.

Dia 6 Pere Quetglas Santandreu fiy d'Antoni Catrillo.

Dia 5—Gabriel Tous Tous fiy d'en Jaume des Pinet.

Dia 12—Miquel Pasqual Pastor fiy d'en Arnau Poll.

Dia 12—Antoni Llaneras Brunet fiy d'en Juan Sua.

MORTS

Dia 29 Abril Gabriel Oriell Sancho 16 mesos, de rosa.

Dia 4 maig—Juanaina Flaquer Ma-

ssanet(a) Niva de 2 anys, de rosa.

Dia 5 id—Elisabet Frau Pasqual fia del Fuster Nou 23 anys tubercu-
losis pulmonar.

Dia 12—Miquel Mestre Rotger, fiy d'en Miquel Porret, de 2 anys, de rosa.

Dia 16 Bartomeu Esteva Bisquerra 5 anys, fiy d'en Biel Metlerá, de ro-
sa.

Dia 16—Josep Canet Palmer fiy d'en Juan Riera de 2 anys, de rosa.

Dia 17 Josep Massanet Carrió fiy d'en Pep Trebay i Na Fuya, de 3 anys, de rosa.

AGENCIA DE ARTA A PALME
I VICEVERSA DE

ANTONI GILI (A) COMUNA
Y

B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO Artá- Can Mangol, Angulo

-- Can Comuna Gentro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I Ponedores, INCUBADO-
RES; ANELLES. PLANS I CONSULTES

CONSELL-MALLORCA

ALMACENES ATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans
pane's galletes, bescurts, rollets, i tota
cast. d pasticeria.

TAMBE SE SERVELX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DSPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i hei
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèntic.

Artá: Palma n.º 5

LAS NOVEDADES

EN

Tejidos

Mercería

Perfumería

DE JUAN VICENS

CALLE DE ANTONIO BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l Estació.

Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Escursions a Ses Ceves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN
MAQUINAS PARA
COSEY BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA AEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI